

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ НА РІВНІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Скрипников П.М., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А., Ступак О.П.

Українська медична стоматологічна академія

Представлено можливі шляхи вдосконалення методичної діяльності викладачів: введення в традиційну систему навчання колективних інноваційних занять, розширення спектра заходів у позааудиторний час, нововведення щодо наукової роботи лікарів-інтернів, проведення «лекцій-діалогів».

Ключові слова: методична діяльність, лікар-інтерн, освіта.

The article deals with possible ways of improvement the methodical activity of teachers, namely: introduction in the traditional system of training of collective innovative classes, expansion of the spectrum of activities conducted during the overtime, innovations on scientific work doctors-interns, conducting of "lectures- dialogues".

Keywords: methodical activity, doctor-intern, education.

Сучасна система освіти потребує перебудови не лише складових навчального і виховного процесів, а і методичної діяльності [1;3].

У формуванні особистості майбутніх лікарів, визнання її цінності й необхідності для сучасної спільноти безперечно значення мають і професійні якості педагога. Тому необхідно створити всі умови для формування, росту і вдосконалення особистості самого педагога [3].

Майстерність педагога медичного навчального закладу формується і вдосконалюється через постійне особисте систематичне професійне навчання. Крім того, повсякденна діяльність щодо підвищення кваліфікації тісно пов'язана з навчально-виховним процесом, і викладач має можливість під час своєї роботи щоденно на практиці закріплювати свої теоретичні знання і практичні навички [1].

Мета статті – визначити можливі шляхи організації встановлення взаємозв'язку процесу самовдосконалення особистості викладача і навчання лікарів-інтернів.

На цьому етапі перш за все необхідно враховувати функції методичної роботи відносно загальнодержавної системи медичної освіти й аспектів виховного процесу лікарів-інтернів, парадигмам медичної освіти і передового освітнього досвіду в медичній галузі в цілому та відповідно до конкретного викладача. Для реалізації поставленої мети необхідно ввести термін "система методичної діяльності" [1].

Будь-яка система є відкритою, тобто пов'язаною з іншими системами і несистемними об'єктами, і є частиною вищого порядку. Система методичної роботи в медичному навчальному закладі й підрозділах – це частина системи роботи із педагогічними кадрами, частина системи управління роботою викладача, частина системи підвищення професіоналізму, безперервного навчання і вдосконалення особистості самого викладача за рахунок інтеграції з теоретичними дисциплінами.

Організуючи індивідуальну роботу з конкретним викладачем, можна сформулювати завдання в більш узагальненому вигляді: формування і розвиток індивідуально-неповторної й ефективної системи виховної діяльності фахівця. Правильна постановка завдань методичної роботи сприяє оптимальному вибору засобів вирішення цих завдань. Головним із цих засобів виступає зміст методичної роботи в закладі медичної освіти.

Для реалізації методичної діяльності необхідні відповідні умови: організаційно-викладацькі, морально-психологічні, санітарно-гігієнічні.

Організація методичної діяльності охоплює широке коло функцій і дій, на першому місці має стояти вивчення й аналіз методичного забезпечення навчального процесу лікарів-інтернів для різних видів роботи із відповідної початкової дисципліни, шляхи поліпшення методики проведення практичних занять, планування змісту, форм, методів і експериментування різних шляхів і засобів досягнення мети – формування особистості всебічно розвинутого висококваліфікованого лікаря.

У структурі методичної діяльності одне з цільних місць має посідати виховна робота, оскільки питання етики і деонтології в сучасній медицині стали особливо актуальними. Інструктаж викладацького складу щодо цього питання й контроль, а також аналіз і оцінка результатів стануть запорукою успіху.

Вищенаведені нами аспекти забезпечуються особистими якостями викладача, які мають проявлятися в трьох напрямках: у вигляді введення в традиційну систему навчання колективних інноваційних занять типу "Брейн-ринг" [2], розширення спектра заходів у позааудиторний час, нововведення щодо діяльності наукової роботи лікарів-інтернів.

Крім того, самоосвіта викладача має постійно вдосконалюватися на професійних тренінгах і майстер-класах. Основна мета тренінгів – поглиблення вивчення аспектів психології лікарів-інтернів, оскільки особистісно-психологічна складова на етапі формування взаємовідносин "студент-викладач" особливо важлива. Майстер-класи забезпечують удосконалення мануальних навичок і професійний ріст педагога-практика.

Одним із засобів контролю якості навчання в інтернатурі на завершальному етапі є проведення ліцензійного інтегрованого іспиту "Крок 3. Стоматологія", який дає можливість підсумувати засвоєні лікарями-інтернами теоретичні й практичні знання з фаху "Стоматологія".

У зв'язку з цим для кращої підготовки лікарів-інтернів до ліцензійного іспиту в аспектах сучасної освіти викладачі кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів Української медичної стоматологічної академії застосовують різноманітні форми навчання: систематичний аналіз запитань буклетів попередніх років і буклетів, створених на основі відкритих баз тестових завдань Центру тестування при МОЗ України; написання комплексної контрольної роботи на початку і періодично протягом навчання в очній частині інтернатурі; читання викладачами лекційного курсу з наданнями відповідей для загального курсу лікарів-інтернів щодо основних проблемних тем, висвітлених в іспиті.

Особливої уваги потребує питання читання лекцій у лікарів-інтернів. На цьому етапі перш за все необхідно за-

значити, що провідна мета будь-якої лекції – це забезпечення орієнтованої основи для подальшого засвоєння навчального матеріалу.

Проте в лекції є певні слабкі сторони, які обмежують її можливості в управлінні пізнавальною діяльністю лікарів-інтернів: відносно нижча активність лікарів-інтернів, ніж під час навчальних занять інших видів, неможливість індивідуального підходу в умовах масової аудиторії, складність зворотного зв'язку.

Однак ці слабкі сторони компенсуються іншими видами форм навчання. У цілісній системі форм і методів навчальних занять лекції належить найважливіша роль, яка може бути реалізована тільки цією формою навчання. Лекція справляє глибокий виховний вплив на аудиторію молодих лікарів і змістом, і фактом особистого спілкування аудиторії з лектором-лікарем, ученим, педагогом. Перед будь-яким лектором може виникнути запитання: "Читати лекцію монолог чи діалог?" На перший погляд, це тотожні поняття. А насправді, з психологічного погляду, це складне питання. По-перше, в слухачів завжди є запитання, на які вони чекають відповідей. По-друге, викладач має вміти ставити себе на місце лікарів-інтернів і ставити від їхнього імені запитання "А для чого це необхідно?" з пізнавального погляду і відповідно до відповідей на запитання до ліцензійного іспиту з професійної точки зору. По-третє, створюючи проблемні ситуації, виділяючи разом із лікарями-інтернами проблемні запитання, так звані "ключові слова відповідей", викладач знову вдається до діалогу.

Отже, "лекція-діалог", на якій звучить слово інтерна, дозволяє уникнути пасивного сприйняття навчальної інформації та спонукає слухачів до активних дій. Безперечно, викладач мусить вільно володіти знаннями не лише з теми лекції, а й із тематики певної проблеми в цілому. Лекція проводиться за схемою "запитання – відповіді – дискусія", що є необхідним поєднанням викладання нової інформації викладачем, постановки питань та організації дискусії з метою пошуку відповідей на поставлені запитання.

Використовуючи цей метод, лікарі-інтерни стоматологи і викладач беруть участь у навчальному процесі нарівні, тобто лікар-інтерн стає активним учасником у викладанні нового матеріалу: змістовність відповіді молодого лікаря залежить від цілеспрямованості роботи викладача.

Разом із цим результатом пошуку нових можливостей реалізації покращення засвоєння лекційного матеріалу залишається принцип наочності. Викладач на такій лекції використовує демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. Підготовка такої лекції полягає в реконструюванні, перекодуванні змісту лекції або її частини у візуальну форму для подання лікарям-інтернам стоматологам через технічні засоби. Читання її зводиться до вільного розгорнутого коментування підготовлених матеріалів. У візуальній лекції важливі наочна логіка, ритм подачі матеріалу, його дозування, майстерність, стиль спілкування викладача з аудиторією, правильні відповіді на запитання, які мають бути підкріплені фотографіями з клінічного досвіду викладача.

Доповнення традиційної системи навчання "лекціями-діалогами" в процесі підготовки лікарів-інтернів до складання інтегрованого ліцензійного іспиту "Крок 3. Стоматологія" дозволяє суттєво підвищити відсоток правильних відповідей за темами представленого матеріалу, що засвоюється лікарями-інтернами, і в майбутньому забезпечити якісно високий рівень результатів іспиту.

Отже, організація методичної роботи має глобальне значення не лише на етапі засвоєння знань лікарями-інтернами, а і суттєво впливає на їх виживання, засвоєння теоретичних складових клінічних дисциплін і практичних навичок.

Список використаної літератури

1. Инновационные методы обучения в гражданском образовании / [Величко В.В., Карпиевич Д.В., Карпиевич Е.Ф., Кирилук Л.Г.]. – 2-е изд., доп. – Мн.: Медисон, 2011. – 245 с.
2. Крижко В.В. Антологія аксіологічної парадигми освіти / В.В. Крижко. – К.: Освіта України, 2005. – 440 с.
3. Оптимізація підготовки лікарів-інтернів до складання інтегрованого ліцензійного іспиту "Крок 3. Стоматологія" на кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів / [П.М. Скрипніков, Т.П. Скрипнікова, Т.П. Хміль, О.П. Ступак] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю (Полтава, 23 березня 2017 р.). – С. 149-150.

ОСОБЛИВОСТІ КУРАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПСИХІАТРІЇ

Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І., Кидонь П.В.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено специфіку використання інноваційних технологій під час курації студентами хворих психіатричного профілю. Описано юридичні, технічні й медичні особливості. Указано оптимальні шляхи розв'язання проблем, які можуть виникнути у використанні телемедицини.

Ключові слова: психіатрія, курація хворих, телемедицина, навчальний процес, освіта.

The article deals with the specifics of using of innovative technologies during the curation of psychiatric profile patients. Legal, technical and medical features are described. The best ways to resolve the problems that may occur when using telemedicine are indicated.

Keywords: psychiatry, curation of patients, telemedicine, educational process, education.

Успішне використання знань на практиці – основа високої якості медичної освіти. Якщо для експериментальної медицини першим, основним, методом є експеримент чи лабораторне дослідження, то для клінічної – це робота з окремим хворим. Майбутній лікар має сумлінно оволодівати універсальними методами спостереження за хворим, його опитування й експериментального дослідження [6]. Тому курація тематичних хво-